
[p1]

Leuven, 2 maart 1895.

Zeer Eerw. Heer,

Ik kom de Kroniek van Hennen van Merchtenen vluchtig te lezen; ik zeg vluchtig omdat gij ze mij zoo haast mogelijk terug verzocht.

De geschiedwetenschap zal er niet veel in te rapen vinden. Geen enkel onbekend feit heb ik er in ontmoet. De taal is duidelijk, tamelijk zuiver, het verhaal soms schilderachtig. Is er voor de Vlaemsche philologie wat in op te doen? Dat is uwe zaak.

De man schijnt in Brussel geschreven te hebben. Hij heeft zich meer bepaaldelijk met het berijmen der gebeurtenissen voorgevallen in deze stad opgehouden. Zonderling mag het heeten dat

[p2]

hij geen woord zegt over de onlusten welke in de 14^e eeuw binnen Leuven, toen de eerste hoofdstad van Brabant, plaats hadden.

Gelijk Jan van Engien, heer van Kerstergate, amman¹ van Brussel, in 1460, heeft hij de vroegere Kronieken van Brabant geanaliseerd. Zie over dezen schrijver Bulletins de la commission d'histoire, [Tome] 13, bl. 290.

Tot het toelichten der feiten dient er gelezen te worden de Kronieken van a Thymo, de Dynter en het werk van Butkens, voor de zwanerij de Twee deelen uitgegeven door de Reiffenberg, le chevalier au cygne.

Hiernaast eenige aanteekeningen betrekkelijk Leuven.

Vaarwel!

Ed. Van Even

[p3]

259. "es comen Berchem"

.....

1 Ambtman (WNT)

Is het niet Berthem?²

484 Montfroit.³

zie Henne et Wauters, Histoire de Bruxelles, 3 [volumes] [in] 8[x]

481 “... Aer van Sabel”⁴

Aerschot voert nog heden dit wapen.

..... [p4]

705 ... “Mars ende Plutoen”⁵

De oude kronijkschrijvers melden dat er op den grond van Leuven eenen tempel bestond aan Mars en Pluto toegewijd. Daar de inwoners deze goden steeds met lofzangen vereerden gaf men aan de plaats de benaming van Loven. Later werd de spreuk der stad: Altijd God Loven. Onnoodig te zeggen dat dit alles ongegrond is.

708 “op den Berch”⁶ Het geldt hier het slot dat gelegen was naast de Mechelsche Poort. Het was gebouwd geworden door Lambre[c]ht, I, graaf van Leuven, rond 990. Het werd afgebroken in 1783. Het slot was gekend onder de benaming van Burg van Loven. De leuvensche latijnschrijvers der 16^e eeuw gaven het den naam van Castrum Caesaris toen Karel de vijfde, die het in zijne jeugd bewoond had, op den Keizerlijken troon gezeten was. Die verkeerde benaming deed het later aan Julius Cesar toeschrijven.

..... [p5]

710. “Onder derde”⁷

.....

- 2 Hennen van Merchtenen, r.259: Es comen Berthem ende Leefeldale.
- 3 Hennen van Merchtenen, r.484: Was; ende casteel hiet Monfroit.
- 4 Hennen van Merchtenen, r.682: Den scilt, metten aer van sabel,
- 5 Hennen van Merchtenen, r.704: Dit swoer hij voer Mars ende Plutoen
- 6 Hennen van Merchtenen, r.708: Op den berch .j. castel maken,
- 7 Hennen van Merchtenen, r.710: Onder derde, tot in die capelle,

Van dezen onderaardschen gang spreekt Montanus in zijne aenteekeningen op Giucciardini's Beschrijving der Nederlanden. Amst., 1612, bl. 49: “.. een ghewelfsel onder d'aerde van uytnemende groote en we[e]rdich om sien, ten ware dat den toeganck, door het invallen eenes muers benomen ware”

710 “die capelle”

Aan den voet des bergs waarop het slot van Leuven zich verhief, bestond er een overoud⁸ gebouw dat de benaming van Tempel van Diana droeg. Het werd in 1750 afgebroken.

..... [p6].....

1325 “Lambrecht metten baerde[”]⁹

Lambrecht met den baard mo[et] aanzien worden als de eerste Graaf van Leuven. Hij was zoon van Reinier III, graaf van Henegouw, en huwde, rond 994, Gerberga, dochter van Karel van Frankrijk. Reeds in 977 was hij in bezit van het graafschap. Zie de Ram, Recherches sur les comtes de Louvain. Brux., 1851, in 4°

2554 ... “begraven..”¹⁰

Het grafgedenkteecken van Hendrik, 1e hertog van Brabant, bestaat nog heden in St Pieter, te Leuven. De vorst is er op afgebeeld in levensgrootte[.] Het is in zwarten marmer. Het is het oudste vorstelijk grafgedenkteecken dat België bezit.

..... [p7].....

2648. “... rike tome.”¹¹

Ja, het was “eene rike t[ome”], het grafgedenkteecken van Hendrik III, hertog van Brabant en van Alijt van Bourgondie¹² zijne gemalin, in de kerk der Paters predikheeren, te Leuven. Jammerlijk werd de tombe, in 1764, tijdens de vernieuwing van het inwendige der kerk afgebroken.

.....

8 Zeer oud, een bijzonder hoogen ouderdom bereikt hebbende. (WNT)

9 Hennen van Merchtenen, r.1323: Hae Lambrecht metten baerde,

10 Hennen van Merchtenen, r.2553: Sente Peters, was hij begraven,

11 Hennen van Merchtenen, r.2648: Onder een rike tomme begraven. -

12 Aleidis van Bourgondië, dochter van Hugo IV van Bourgondië.

2688 “... Colvenere”¹³

De Colveren alias Uten Bruele en de Blancaerden = waren twee partijen die hunne namen ontleenden aan twee voorname patriciersfamiëen van Leuven.

3546 “...Toryna”¹⁴

t’orival

orval, eene voorname abdij in Luxemburg.

.....

13 Hennen van Merchtenen, r.2688: Want den Colvenere, sekerlic,

14 Hennen van Merchtenen, r.3546: Te Toryna. God van hemelryke

Briefbeschrijving

Verzender	Van Even, Gerard Edward
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	02/03/1895
Verzendingsplaats	Leuven (Leuven)
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel; 5 enkele vellen, bijlage: 170 mm x 216 mm; dubbel vel: 208 mm x 134 mm papier, wit papiersoort: 7 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig; bijlage: op zijde 5,7,9,11: beschadigde rechterhoeken; licht tekstverlies op zijde 13 door beschadigde rechterhoek
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	6703
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.13066

Inhoud

Incipit	Ik kom de Kroniek van
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	02/03/1895, Leuven, Gerard Edward Van Even aan [Guido Gezelle]
Editeur	Bart Vandekerkhove; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
